בו א מיי׳ פ״ג מהלכות

עבודת יוה"כ הל' א: בה גד מיי׳ פ״ג מהל׳

עבודת יוה"כ הל' ה:

רבינו חננאל

רב פפא אמר לא קשיא

ולא תימא בקטרת מפסיק להו, אלא כולי עלמא בדם התמיד מפסיק להו,

ומתניתין דהכא רבנן, דתנן

מקטיר ואחר כך מטיב, ופייס לאבא שאול דתני

מטיב ואחר כך מקטיר. איני

והתנן בפרק שאחר הפיים

ומירק אחר שחיטה על ידו

וורום להקטיר את הקטרת

ונכנט להקטרו את הקטרת ולהיטיב את הנירות אתאן לרבנן. אמר רב פפא אין

יובנן. אפון דב כבא אך רישא וסיפא [רבנן] ופייס לאבא שאול ⁽¹⁾ וקשיא ליה

לאפסוקינהו בקטרת, דאי

יאכסוק בווו בקטרת, להו ס"ד בקטרת מפסיק להו קתני בפרק הראשון מקטיר

ומשלים הטבת שתי נרות

ועדיין לא שנא הטבת ה׳ נירות שהן קודם לקטרת אבל בפרק שאחריו. אלא

רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול. ואביי אמר לך לעולם מתני׳ כולה רבנן

ובקטרת מפסקי להו, והכא הוראה בלבד קתני שכהן

גדול הוא מקריב [ומקטיר]

והוא מטיב, וסדורם אחר כך שונה אותו, בפרק השני שנה מטיב ה' נירות

ומקטיר, ובפרק השלישי שנה

נרות. גופא בא לו לקרן

מזרחית צפונית נותן מזרחה צפונה כו'. ותני ר' שמעון

. איש המצפה משנה בתמיד

מזרחית צפונית נותן מזרחה

מערבה ואחר כך נותן דרומה.

מאי טעמ׳ דכתיב ושעיר עזים אחד לחטאת לה׳ על

עולת התמיד יעשה, עשה

מעשה חטאת בעולת התמיד קאמ' רחמנא, לפיכך צריך

. בה לעשות מעשה עולה

ומעשה חטאת. הא כיצד

נותן בחודו של קרן מזרחית צפונית אחת ונחשבת לו

כשתים שכך מעשה ההזאה

כל הזאה הנתנת בחודו של קרן כשתי ההזאות

היא חשובה, ודין העולה שתים בחודם של קרנות

ונחשבות ארבע, והחטאת

דינה ארבעה מתנות על ארבע קרנות, לפיכך אחר

כך נותן שתים שהן שתים,

אחת מערבה ואחת דרומה

כמעשה חטאת. ואע"ג שדם החטאת נזרק למעלה מחציו

של מזבח ודם העולה היה של מזבוז זום העולה היה נזרק למטה מחציו של מזבח, כדתנן במדות פרק

ג' וחוט של סיקרא חוגרו

העליונים לדמים התחתונים.

עולת התמיד כל דמיה למטה היו נורקים. כי לא מצאנו דמי בהמה אחת חציים למטה וחציים אחת הציים למטה וחציים

הכתוב העולה לחטאת, נהי דהיקישה לחלק בהזאות,

. להבדלה עוד מקצתם למעלה

ומקצתם למטה לא מצאנו.

מו.

א) פסחים נט. זבחים ה) פסחים נע. ובחים יח:
מנחות פט., ב) לקמן לח:
[חולין כט.], ג) לקמן נג:
זבחים לח., ד) לקמן נה:,
ב) [לקמן נט.], ו) ל"ל מורי, ת"י שתרגם ארבעים יכנו ארבעין יצלוף,

זַנְרֹת בֵּין הָעַרְבֵּיִם יַקְטִירָנָה הַנֵּרֹת הָמִיד לִפְנֵי יְיָ לְדֹרֹתֵיכָם: שמות ל ח לְדֹרתִיכֶם: שמות ל ח 2. בְּאהֶל מוֹעֵד מִחוּץ לַפְּרְכָת אֲשֶׁר עַל הָעֻדָּת יַעֵּרֹךְ אֹתוֹ אַדְּרֹן וּבְנְיוֹ מַעֶרָב עָד בַּקָר לְפִנֵּי יְיָ חָקַת מַעֶרָב עָד בַּקָר לְפִנֵּי יִיְ חָקַת מֵעֶרֶב עַד בּקֶר רְפְּנֵי יְיָ חְפְּת עוֹלְם לְדרֹתָם מֵאַת בְּנֵי זִשְׂרָאַל: שמות כז כא 3. וּשְׂעִיר עִזִּים אֶחְד לְחַשָּאת לְיִיְ עַל עלִת הַתְּמִיר יַעֲשֶׂה וְנַסְבּוֹ:

תום' ד"ה אימא סיפא וי"ל דילמא ר"פ פליג. ק"ל לפ"ז למחי נ"ל דחביי ל"ח כר"פ

הגהות הב"ח

הגהות מהר"ב

א] רש"י ד"ה רג פפא אמר ל"ק. סדר יומא אסדר יומא וכו'. נמחק תיבת וכו' ונ"ב ז"ל וכולהו:

> מוסף רש"י הובא בסוף המסכת

אין לך עבודה מערב ועד

לך עבודת יום כשירה אחר הדלקתן דדרים הכי אותו מערב ועד בקר ולא אחר מערב עד בקר: דכחיב אומו. כדפרישית ועל כרחך בעידן תורה אור השלם הדלקה תהא מיקטרא קטורת קאמר 1. וּבָהַעֵלת אַהַרן אֶת אבל שחרית בסדר משמעו של מקרא סדר העבודה בהיטיבו והדר יקטירנה: רב פפח חמר לח קשיח. סדר יומה הסדר יומה וכו׳ א] בהטבת שתי נרות הא דתנן קטרת ברישא רבנן והא דתנן נרות ברישא אבא שאול: למתניתין דהכא. דפירקא קמא (יד.): פיים. דמתניתין דפייסות השנויה בפ׳ שני (דף כה.) דקתני קטרת לבסוף כאבא שאול: אימא סיפא. דסדר . . במדבר כח טו יומא קתני בפ׳ שלישי (דף נא:) הביאו לו את התמיד לכהן גדול ביום גליון הש"ם הכפורים: קרלו. חתכו. חתך בו

הכשר שחיטה ברוב שנים ולא כולן

לפי שלריך הוא עלמו למהר וליטול

מזרק לקבל הדם שכל עבודת יום

הכפורים אינה כשירה אלא בו:

להיטיב את הנרות. ועל כרחך

בשתים האחרונות קאמר דליכא

למ"ד קטורת קודמת לחמש הנרות:

רישה וסיפה. דסדר יומה רבנן

וכו' בתמיה [דכל מסכת זו כמשנה

אחת שעסוקה כולה בסדר כמות

שהן הפסוקים סדורין והולכין]:

תנא ברישא וכו'. [בתמיה] דאוקי

אביי מתניתין דפ"ק בהטבת שתי

נרות ודפרק שני בהטבת ה' נרות:

ואביי אמר לך. האי דפ״ק דקתני

כל שבעת הימים הוא זורק כו' לאו

ביום הכפורים קחי ולח קפיד

אסידרא אלא אורויי בעלמא ו) מיירי

ומלמדנו שלריך כהן גדול להיות

עסוק בעבודה כל שבעה כדי שיהא

רגיל ומזומן בה ביום הכפורים

וסדרא דיומא הדר תני לה לכך שנה

בפרק שני הטבת חמש ובפ"ג שנה

הטבת שתים: לחטחת לה' על

עולה החמיד. מעשה חטאת על

עולת התמיד והחטאת טעונה פיסוק

מתנות שהרי דמה ניתן על ארבע

קרנות אף עולת התמיד יש בה

פיסוק מתנות לא שביטלו ממנו

מעשה עולה שהרי עולה היא אלא

שניהן נוהגין בה: ארבע שהן ארבע.

על ארבע קרנות: לא מצינו דמים

שמכפרים. כפרה אחת שלהן וחוזרין ומכפרין כפרה אחרת:

פיסוק מסנום בעלמה הוה. הוחיל

הוג לכני הני חיר [פרון סין מן מן המונה על הפקיע וממזג את הפתילות, וסבירא ליה להאי אמורא דעל הפקיע לאו היינו נגדא כדאמר הדא לית שמע כלום בן ביצא היה ממונה על הפקיע וממזג את הפתילות, וסבירא ליה להאי אמורא דעל הפקיע לאו היינו נגדא כדאמר לקמן בפי שני (בג, אן. נותן שורחה צפוגה. דעולה טעונה שמי מתנת שכן ארבע כדתניא באיזו מקומן וצחים נג, אן יכול זורק זויקה אחת מיל סבינ, אי סביב יכול מקיפו (בחוט), מ"ל וזורקו הא כילד שתי מתנות שהן די, ואיכא סביב בקרנות. הוה שפגו אחת לפעלה ושבע לפשה. ומימה לה"ר אלתו מאי ס"ד הא בהדיא קתני לקמן בפרק הוציאו לו ונג, בן והזה ממט אחת למעלה ושבע למטה ואל מתעלה ולא למעלה ולא למעלה ולא למעלה ולא למטר אלא כמצליף. "יל דס"ד דהכי קאמר לא למעלה ממש במשהו של מעלה ולא למטר מאלה במשה של מעלה ולא משלה ולא המשה בארץ בשום מקום בתלמוד.

אבל לא מיקשי מאי אחת למעלה שבע למטי כיון דוו למטה מזו. וי״ל שיש לחלק בין אחת (לשמים) נלשבען שכאן מדדד גב ידו למעלה וכאן מדדד גב ידו למטה, כדאמריטן פ׳ הוציאו לו [נה, א]. ורבינו הזקן פי׳ כמנגדנא שהרי אומו שלוקה מוטה על העמוד ומכין אומו שליש מלפניו ושני שלישים מאחוריו, נמצא שאצבעותיו למעלה כשמכה מלפניו ואצבעותיו למטה כשמכה מאחוריו, והכי נמי כשהזה

רישה וסיפה רבנן ומליעתה כא"ש הא בפשוטו לאביי לשיטתו דמסדר מערכה דא״ש ממילא ליכא לשנויי דפייס כאבא שאול דהא באומה משנה עלמה דוריקת דם קודם דישון מזכח הפנימי והמנורה ולא"ש אינו כן:

(A) גמ' דהוא פלגה: (ב) רש"י ד"ה אפלגיה

רנשבורג

תום' ישנים

בוקר אלא זו בלבד. שיוכלו לאחר אותה כל כך. ובמנחות פריך הרי אברים ופדרים שכשירין כל הלילה ומשני ליה. ובתמיד נשחט [פסחים נט, א] איכא מאן דאמר דלא איירי אלא בעבודת פנים כגון מנח בעבודת פנים כגון קטורת, אבל פסח מאוחר אחר נרות, ולדידיה איכא למימר הכי נמי באיברים ופדרים. הכי נוני בנויבוים ופור כ. תן לה מידתה. פיי בקונטרס שלעולם יתן חלי לוג שמן שכך שיערו חכמים, ואם יותיר יותיר. ובתום' ריב"א כתב שבלילי תמוז היו עושין פתילות עבות ובלילי טבת בינוניות. ומיהו לשון תן לה מידתה [משמע] שלכולם היו פתילות בינוניות. וריב״א הביא ראיה ביטניותג הריב ט שביט לטיש דאמרינן בירושלמי [יומא פ״ב ה״ב] רבי שמואל בר רב יצחק בעי, מעתה בתקופת טבת חלי לוג לכל נר ובתקופת תמוז חלי לוג לכל נר, א"ר [אבון] אין מן

מערב עד בקר. בנרות כתיב יערוך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר: מן לה. למנורה מדת שמן כדי שתהא דולקת כל הלילה ושיערו חכמים חצי לוג לכל נר ונר ויש בו כדי להדליק כל הלילה של תקופת

בעידן המבה תהא מקמר קמורת דאי לא תימא הכי בין הערבים דכתיב יובהעלות אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה הכי נמי דברישא מדליק נרות והדר מקטיר קמורת של בין הערבים וכי תימא הכי נמי מערב עד בקר אתן לה מדתה מערב ועד בקר אתן לה מדתה שתהא דולקת והולכת כל הלילה מערב ועד בקר דבר אחר מערב עד בקר אין לך עבודה שכשרה מערב עד בקר אלא זו בלבד אלא מאי קאמר רחמנא בעידן הדלקה תהא מקטר קטורת הכא נמי בעידן הטבה תהא מקטר קטורת ואבא שאול אמר לך שאני התם דכתיב אותו רב פפא אמר לא קשיא הא רבנן הא אבא שאול במאי אוקימתא למתניתין דהכא כרבגן פיים כאבא שאול אימא סיפא סיהביאו לו את התמיד קרצו ומרק אחר שחימה על ידו נכנם להקמיר את הקטורת ולהיטיב את הנרות אתאן לרבנן רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול אמר לך רב פפא אין רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול בשלמא אביי לא אמר כרב פפא רישא וסיפא רבנן ומציעתא אבא שאול לא מוקים לה אלא רב פפא מאי מעמא לא אמר כאביי אמר לך תנא ברישא המבת שתי נרות והדר המבת חמש נרות ואביי אמר לך אורוייַ בעלמא הוא דקא מורי וסדרא הא הדר תני ליה גופא בא לו לקרן מזרחית צפונית נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נותן מערבית דרומית ותני עלה ר"ש איש המצפה משנה בתמיד בא לו לקרן מזרחית צפונית נותן מזרחית צפונית מערבית דרומית נותן מערבה ואח"כ נותן דרומה מ"מ דר"ש איש המצפה אמר ר' יוחנן משום חד דבי ר' ינאי

בעידן השבה תהא מקשר קשורת. מימה לי אמאי לא קאמר בהיטיבו את הנרות היינו חמש נרות ואחר כך יקטיר דבקטורת מפסיק להו ויש לומר משום דדרשינן לקמן בפ"ג (דף לג:) טבת ואם יותיר בקלרה יותיר: אין לך עבודה שכשירה. כלומר אין בבקר בבקר בהיטיבו חלקיהו לשני בקרים פירוש חמש נרות לחודייהו ומפסיק והדר ב' נרות וא"כ

בהיטיבו הנרות מיירי נמי בשתי נרות ועוד י"ל דשינויא דמשני עדיפא ליה דמייתי ראיה לדבריו כדקאמר דאי לא תיתה הכי: איכא סיפא הביאו לו את התמיד קרצו בו'. מימה לי אמאי פריך מההיא דפ"ג (לקמן דף לא:) ליפריך מהחיא דפ"ב גופא דקתני (דף כה.) מי שוחט מי זורק והדר מי מדשן מזבח הפנימי והמנורה ואבא שאול סבירא ליה לקמן פרק אמר להם הממונה (דף לג.) גבי אביי מסדר מערכה ואליבא דאבא שאול דדישון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות והטבת חמש נרות קודם לדם התמיד °ויש לומר דילמא רב פפא פליג עליה דאביי וסבירא ליה אפילו לאבא שאול דם התמיד ברישא והדר דישון מזבח הפנימי:

אורויי בעלמא דקא מורי וסידרא הדר מתני לה. אין להקשות כיון דלא תנא סידרא במתניתין אם כן לדידיה לא לריכא לשינויא דלעיל (יד:) דמשני ארומיא דמתניתין אמתניתין דתמיד דיש לומר דלעולם מאי דקתני במתניתין על הסדר שנה אותו וה"פ הא דלא תנא נמי הטבת ה' גרות

משום דלא הויא בכהן גדול: במצליק. תיתה בתאי טעה והא בהדיא תנן בה הכי כמלליף לקמן בפרק הוליאו לו (דף נג:) לא היה מכוין לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף ויש לומר שבא לתרך דהאי כמלליף היינו כמנגדנה והכל במקום החד וכמו שפירש בערוך כמנגדנה שמרים ידו ואינו מכה עד שיורדי:

מאי לאו אפלגיה דמובח. ומס כן מלינו דמים שחליין למטה וחליין למעלה דמתחילה נתן על הקרנות ואחר כך על חזי המזבח ורש"י לא פירש כן:

נותן אחת שהיא שתים כמעשה עולה שתים שהן שתים כמעשה חמאת וליתן שתים שהן ארבע כמעשה עולה וארבע שהן ארבע כמעשה חמאת לא מצינו דמים שמכפרין וחוזרין ומכפרין וכי מצינו דמים שחציין חמאת וחציין עולה אלא ע"כ הקישן הכתוב הכא נמי בעל כרחן הָקישן הכתוב התם פיסוק מתנות בעלמא היא וניתיב אחת שהיא שתים למשה כמעשה עולה שתים שהן שתים למעלה כמעשה חשאת לא מצינו רמים שחציין למעלה וחציין לממה ולא והתנן יהוה ממנו אחת למעלה ושבע למטה יכמצליף מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא ולא ייוהתגן הזה ממנו על מהרו של מזבח שבע פעמים מאי לאו אפלגיה דמזבח כדאמרי אינשי מהר מיהרא 🕪 הוא פלגא דיומא אמר רבה בר שילא לא 🤊

ושתיהן בקרן אחת אין כאן הוכחת אגופיה מעשה חטחת: וניתיב חחת וכו'. דם עולה ניתן למטה מחוט הסיקרא ודם החטאת למעלה וכיון דהך מתנה בתרייתא המפסקת משום מעשה חטאת עבידא תהוי למעלה כחטאת: הזה ממנו כו'. לקמן בפרק חמישי [דף נג:] כשהוא מזה מדם הפר כנגד עובי של כפורת וקא ס"ד אחת מאמצע עוביה למעלה ושבע מאמצעיתה ולמטה: ומשני כמצליף. האי למטה ולמעלה דחני לא אאמצעית קאי אלא ראשונה נתן חחילה כלפי מעלה והשבע תחתיה זו למטה מזו כמלויף: כמנגדנא. כשליח ב"ד המכה ברצועה זו למטה מזו שאינו מכה במקום אחד. ולשון מלליף לא נודע לי: הזה על טהרו של מובה הפנימי שבע פעמים. כמו שנאמר [ויקרא טון והזה עליו מן הדם וגו': אפלגיה (ב. נגד אמנע גובה קירו: שיהרא. נהרים פלגא דיומא. וכיון דשבע הואות הזה המזה אי אפשר לנמנס שלא יהא מהן לא למעלה ולא למעה:

אמר קרא יושעיר עזים אחד לחמאת לה' על

עולת התמיד יעשה ונסכו עולה היא ואמר

רחמנא עביד בה מעשה חמאת הא כיצד

ואקשינן ⁵⁾ והתנן היזה ממנו מדם הפר וכן מדם השעיר אחת למעלה ושבע למטה אגופיה כמצליף, הנה למעלה ולמטה. ושנינן הא' רבי יהודה בפ' הוציאו [לו] את הכף מאי כמצליף כמנגדנא, פ'' כמכה שמעלה ידו ומורידה וכל הכאה במקום אחד היא. ופירשנוה באתריה. איני והתגן בפרק הוציאו לו את הכף אחר שהזה למעלה בקרנות מזבח הזהב וחזר והזה על טהרו של מזבח ז' פעמים, מאי לאו בחציו של מזבח כמו שקורין בני אדם חציו של יום טיהרא, כך קורץ חציו של מזבח טיהרו. הנה מדם אחד נותן למעלה בקרנות ולמטה בחציו. ושני לא טהרו גילויו הוא, כלומר מקום נקי שנראה ונתגלה זהבו והוא מקום שאין שם (טיבולי) [עיכולי] קטורת, כמו השמים הנקיים שאין בהן עבים נקראין

טהורים כדכתיב. וכעצם השמים לטוהר. מ) נראה דל"ל דקשיא ליה לר"פ לומר דכולה רבנן דאפסוקינהו בקטורת וכו". ב) אולי ל"ל ואקשיטן ומקצחם למעלה ומקצחם למטה לא מנאנו והתנן.

מלמעלה אנצעוחי למעלה וגב ידו למטה וכשהוה למטה אלצעוחיו למטה, וכולן היו טגעות בקרקע ולא בכפורת בדאמריץ בפרק הוציאו לו [נג, א]. וכן פירש בערוך [ע׳ נגד]. שצ"יף. פי^ בערוך [ע׳ נגף] יודע כמביא למעלה [מהלים עד, ה] כמאן דמלליף (בקינסא) [בקורנסא]. הזה עד שחרו. פי׳ בקונטרס על אליו, וא״כ אי אפשר שלא סהא אחת למעלה מחציו והאחרת למטה. ורבינו חננאל גריס איני והא